

2012. évi törvény**a hegyközségekről**

Az Országgyűlés a hazai szőlőművelés érdekeinek előmozdítása, a bortermelés színvonalának emelése, termékei piacképességének javítása, valamint a korszerű származás- és minőségvédelem fejlesztése érdekében a következő törvényt alkotja:

I. FEJEZET**BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK***1. A törvény hatálya***1. §**

Ez a törvény szabályozza a hegyközségek, a hegyközségi tanácsok és a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa (a továbbiakban együtt: hegyközségi szervezetek) létrejöttét, önkormányzatuk szervezetét, működését, feladataikat, valamint az azok ellátásához szükséges jogosítványukat.

2. §

A törvény személyi hatálya a szőlészeti termelő, illetve szőlészeti és borászati felvásárló tevékenységet folytató természetes és jogi személyekre, valamint jogi személyiség nélküli gazdasági társaságokra, továbbá a hegyközségi szervezetekre, azok tagjaira és tisztségviselőire terjed ki.

*2. A hegyközség***3. §**

(1) A hegyközség egy borvidék termelői által e tevékenységükhöz fűződő közös érdekeik előmozdítására, valamint az általuk előállított termékek származás-, minőség- és eredetvédelmére létrehozott köztestület.

(2) Szőlészeti termelőtevékenység borvidéken csak hegyközség tagjaként folytatható, borvidéken kívül pedig csak akkor, ha a szőlészeti termelő eleget tett a külön jogszabály szerinti nyilvántartásba vételi kötelezettségének.

(3) Szőlészeti és borászati felvásárló tevékenység akkor folytatható, ha a szőlészeti és borászati felvásárló a külön jogszabály szerinti nyilvántartásba vételi kötelezettségének eleget tett.

3. Értelmező rendelkezések

4. §

E törvény és e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletek alkalmazásában:

- a) *szőlészeti termelő*: aki 1000 m²-nél nagyobb területen borszőlőt művel, vagy területnagyságtól függetlenül borszőlőültetvényének termését értékesíti,
- b) *szőlészeti és borászati felvásárló*: aki borszőlőt, mustot, illetve bort továbbfeldolgozás vagy továbbfeldolgozásra értékesítés céljából vásárol,
- c) *borrégió*: a borvidékek közös érdekeik előmozdítására, valamint az általuk előállított termékek származás-, minőség- és eredetvédelmére létrehozott olyan önkéntes társulása, amely hasonló szőlő- és bortermelési hagyományokkal rendelkező, földrajzilag egymáshoz közel eső vagy határos borvidékek összességéből áll,
- d) *borvidék*: a szőlőtermesztésről és a borgazdálkodásról szóló törvény szerinti borvidék.

II. FEJEZET

A HEGYKÖZSÉG SZERVEZETE

4. A közgyűlés

5. §

(1) A hegyközség legfelsőbb önkormányzati testülete a közgyűlés, amely a tagok összességéből áll.

(2) A közgyűlés hatáskörét az alapszabályban kell meghatározni úgy, hogy annak kizárólagos hatáskörébe tartozik

- a) az alapszabály és más szabályzat, valamint a hegyközségi rendtartás megalkotása és módosítása,
- b) a hegyközség éves költségvetésének megállapítása és a zárszámadás elfogadása,
- c) a hegyközség tisztségviselőinek megválasztása.

(3) A közgyűlést az alapszabályban meghatározott időközönként, de évente legalább egy alkalommal össze kell hívni.

(4) A közgyűlés időpontjáról és napirendjéről meghívó kiküldésével minden tagot írásban kell értesíteni azzal a figyelmeztetéssel, hogy a közgyűlés a megjelent tagok számára tekintet nélkül határozatképes.

(5) A közgyűlésen a jelenlévő tagokat az általuk művelt ültetvény területének a hegybíró által a közgyűlés napját megelőző napon nyilvántartott hegyközségi területnagysághoz viszonyított hányada arányában illeti meg szavazati jog azzal, hogy egy tag a szavazatok legfeljebb 10 százalékát birtokolhatja akkor is, ha az általa művelt ültetvény területének hányada alapján többre lenne jogosult.

(6) Ha e törvény másként nem rendelkezik a közgyűlés a határozatait a jelenlévő tagok által művelt ültetvény területének a hegybíró által a közgyűlés napját megelőző napon nyilvántartott hegyközségi területnagysághoz viszonyított hányada alapján számított egyszerű szavazattöbbségével hozza.

(7) A határozathozatal és a tisztségviselők választásának rendjét az alapszabályban kell meghatározni.

(8) Az alapszabály a közgyűlés megtartásának módját és a tisztségviselők választásának rendjét részközgyűlések által választott küldöttek részvételével tartott küldöttgyűlés formájában is meghatározhatja, ha a hegyközségi tagok száma vagy a tagok lakóhelye illetve más, az alapszabályban meghatározott szempont ezt indokolja. A részközgyűlési körzeteket, a részközgyűlések megtartásának helyét, és a küldöttgyűlés rendjét az alapszabályban kell megállapítani. A különböző helyre és időpontra összehívott részközgyűléseket azonos napirenddel kell megtartani. A részközgyűlésre és a küldöttközgyűlésre egyebekben a közgyűlésre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(9) A részközgyűléseket úgy kell összehívni, hogy a részközgyűlés napja a küldöttközgyűlés napját legalább nyolc nappal megelőzze.

5. Az elnök

6. §

(1) Az elnök

a) előkészíti és összehívja a közgyűlés, a részközgyűlés, küldöttközgyűlés és a választmány üléseit,

b) gyakorolja a munkáltatói jogot a hegyközség alkalmazottai felett,

c) a közgyűlés döntése alapján ellátja a hegyőrrel kapcsolatos munkáltatói jogokat, és a hegyőr szakmai irányítását a hegyőrre vonatkozó külön jogszabály alapján.

(2) A hegyközségnek a közgyűlés és a választmány határozatainak végrehajtásáért az elnök felel.

(3) A hegyközséget harmadik személyekkel szemben és a hatóságok előtt az elnök képviseli. Az alapszabály a képviseletre az elnökön kívül más tagot is feljogosíthat.

6. A választmány

7. §

A közgyűlés a tagok közül az alapszabályban meghatározott létszámú választmányt választ. A hegyközség elnöke egyben a választmány elnöke is.

8. §

(1) A választmány a közgyűlés határozatai szerint irányítja a hegyközség működését, dönt minden olyan ügyben, amelyet a törvény vagy az alapszabály nem utal a hegyközség más testületi szervének vagy tisztségviselőjének hatáskörébe.

(2) A választmány jár el a 29. § szerinti rendtartási ügyekben.

(3) A választmány az alapszabályban meghatározott gyakorisággal, de évente legalább két alkalommal ülésezik. Rendkívüli ülés bármikor összehívható. A választmány tevékenységéről évente beszámol a közgyűlésnek.

7. A hegybíró

9. §

(1) A hegyközségben a közigazgatási hatósági ügyek vitelért felelős személy a hegybíró, aki tevékenységét a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa titkárának szakmai irányítása alatt végzi.

(2) A hegybíró

a) eljár a névjegyzékbe való felvétellel, illetve törléssel kapcsolatos ügyekben, vezeti a hegyközségi névjegyzéket,

b) első fokon eljár a közigazgatási hatósági ügyekben,

c) az e törvényben, valamint jogszabályban meghatározott módon a hegyközség által vezetett nyilvántartásokból adatot szolgáltat,

d) kiadja a telepítési és kivágási engedélyeket, vezeti az újratelepítési jogok nyilvántartását,

e) vezeti a gazdasági aktát, ellenőrzi a gazdasági aktában nyilvántartott területek állapotát, a nyilvántartott adatok valóságtartalmát,

f) ellátja a számára törvényben vagy az alapszabályban meghatározott feladatokat,

g) az engedély nélkül telepített, illetve kivágott szőlőültetvényekről értesíti a növénytermesztési hatóságot

h) a számítógépes nyilvántartásában foglalt adatokat rendszerezi és összegezi, valamint azokat – egyedileg nem azonosítható módon – a Hegyközségek Nemzeti Tanácsához továbbítja;

i) a szőlőtermesztésről és a borgazdálkodásról szóló törvényben szereplő közigazgatási szervek, valamint a borgazdálkodás körébe tartozó ellenőrzéseket végző szervezetek számára megkeresésre adatot szolgáltat;

j) a szőlőtermelőnek a szőlőterületére, szőlőfajtáira, a tárgyévi termés mennyiségére és a szőlőfelhasználására vonatkozó adatokat egyedileg azonosítható módon, jövedéki ellenőrzés elősegítése céljára adathordozón vagy elektronikus úton továbbítja a vámhatóságnak.

(3) A hegybíró a közgyűlésen beszámol a tevékenységéről.

(4) A hegybíró pályázat alapján a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának titkára nevezi ki. Hegybíró csak olyan személy lehet, aki nem áll a 13. § (2) bekezdés *c)*-*e)* pontja szerinti kizáró ok hatálya alatt, legalább középfokú szőlészeti és borászati szakképzettséggel rendelkezik, valamint a közigazgatási alapvizsgát letette, vagy vállalja, hogy kinevezése

esetén e vizsgát a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának titkára által meghatározott határidőn – de megválasztásától számított legkésőbb egy éven – belül leteszi. A határidő elmulasztása vagy sikertelen vizsga esetén a hegybíró foglalkoztatási jogviszonya megszűnik.

(5) A hegybíró munkájáért legalább a mindenkori minimálbér kétszeresének megfelelő díjazás illeti meg.

(6) Egy személy a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának titkára által meghatározott borszőlőültetvényt magába foglaló területen, de legfeljebb egy hegyközség területén látja el a hegybírói feladatokat.

8. Az ellenőrző bizottság

10. §

(1) A közgyűlés a tagok közül megválasztja az ellenőrző bizottság elnökét, valamint további két tagját.

(2) Az ellenőrző bizottság tagjai e tevékenységükért kizárólag a közgyűlésnek felelnek és feladataik ellátása körében részükre utasítás nem adható.

11. §

(1) Az ellenőrző bizottság feladata a hegyközség működése törvényességének, valamint a gazdálkodásnak az ellenőrzése. Ennek érdekében az ellenőrző bizottság a hegyközség bármely testületétől, tisztségviselőjétől vagy tagjától tájékoztatást kérhet és a hegyközségi iratokba betekinthesz.

(2) Az ellenőrző bizottság az eljárása során tett megállapításait javaslatával együtt írásban közli az érdekelt testületi szervvel vagy tisztségviselővel, szükség esetén – az alapszabályban meghatározott módon – összehívhatja a közgyűlést.

(3) Az ellenőrző bizottság legalább ötévenként független könyvvizsgálóval köteles megvizsgáltatni a hegyközség gazdálkodását.

(4) A közgyűlés a hegyközség éves költségvetéséről és a zárszámadásról csak az ellenőrző bizottság véleményének ismeretében dönthet.

(5) Az ellenőrző bizottság egyeztetést végez, és állást foglal a hegyközség valamely testületi szervének határozata ellen tett bejelentés ügyében.

9. Egyéb testületi szervek

12. §

Az alapszabály további testületi szerveket (bizottságokat) létesíthet. Ez esetben az alapszabálynak meg kell határoznia e testületi szervek feladatkörét, valamint a hegyközség más testületeihez és a tisztségviselőkhez való viszonyát.

10. A tisztségviselőkre irányadó rendelkezések

13. §

(1) A hegyközség tisztségviselői: az elnök, az ellenőrző bizottság elnöke, valamint az alapszabály által létesített más tisztséget betöltő személy.

(2) Nem lehet tisztségviselő

- a)* a hegybíró,
- b)* aki nem tagja a hegyközségnek,
- c)* akit a bíróság cselekvőképességet kizáró vagy korlátozó gondnokság alá helyezett,
- d)* aki büntetett előéletű,
- e)* aki a tisztségviselői tevékenységtől, mint foglalkozástól eltöltő jogerős bírói ítélet hatálya alatt áll.

(3) Egyidejűleg nem viselhetnek tisztséget a hegyközségben a polgári törvénykönyv szerinti közeli hozzátartozók valamint az élettársak. Az alapszabály az összeférhetlenség további eseteit is meghatározhatja.

(4) Azt a tényt, hogy a (2) bekezdés *d)* és *e)* pontja szerinti kizáró okok nem állnak fenn, a tisztségre jelölt személy hatósági bizonyítvánnyal igazolja.

(5) A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa a tisztségviselői megbízatás időtartama alatt lefolytatott hatósági ellenőrzés keretében ellenőrzi a tisztségviselő tekintetében a (2) bekezdés *d)* és *e)* pontja szerinti kizáró ok fennállását. A hatósági ellenőrzés céljából a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa adatot igényelhet a bünyügyi nyilvántartási rendszerből. Az adatigénylés kizárólag azon adatra irányulhat, hogy a tisztségviselő büntetlen előéletű-e, valamint hogy a tisztségviselői tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt áll-e.

(6) A (4) és (5) bekezdés alapján megismert személyes adatokat

- a)* a hegyközség a tisztségre jelölt személy tekintetében a tisztség betöltéséről határozó közgyűlési szavazás napjáig,
- b)* a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa – tisztségviselői megbízatás esetén – a tisztségviselő megbízatásának megszűnéséig

kezeli.

(7) Ha a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa a (2) bekezdés *d)* és *e)* pontja szerinti kizáró ok fennállását a tisztségviselővel szemben az (5) bekezdés szerinti hatósági ellenőrzés során megállapítja, felhívja a közgyűlést, hogy a tisztségviselő megbízatását haladéktalanul vonja vissza. A tisztségviselő a kizáró ok fennállásáról szóló határozat kézbesítése napjától a tisztségéből fakadó jogait nem gyakorolhatja. A megszüntetést írásban, az ok megjelölésével kell közölni a tisztségviselővel.

11. Az alapszabály

14. §

(1) A hegyközség szervezetének és működésének rendjét az alapszabályban kell meghatározni.

(2) Az alapszabálynak tartalmaznia kell a hegyközség

- a)* elnevezését, székhelyét,
- b)* célját és feladatait,
- c)* képviselőire jogosultak megnevezését,
- d)* szervezetére és szerveinek működésére vonatkozó szabályokat,
- e)* testületi szerveinek, tisztségviselőinek feladat- és hatáskörét, választásuk módját, megbízatásuk időtartamát és megszűnésének eseteit,
- f)* tagsági viszonytal kapcsolatos, e törvényben nem szabályozott kérdéseit,
- g)* gazdálkodására – így különösen a költségvetésre – vonatkozó alapvető szabályokat.

(3) Az alapszabály elfogadásához és módosításához a közgyűlésen részt vevő tagok által művelt összes ültetvény területnek a hegybíró által a közgyűlés napját megelőző napon nyilvántartott hegyközségi terület nagyságához viszonyított hányadának több mint kétharmadával rendelkező tag szavazata szükséges.

(4) Az alapszabály más szabályzat megalkotásáról is rendelkezhet.

III. FEJEZET

HEGYKÖZSÉGI TAGSÁG

12. A hegyközség tagjai

15. §

(1) Hegyközségi tagságra kötelezett – lakóhelyétől (telephelyétől, székhelyétől) függetlenül – az a szőlészeti termelő, aki tevékenységét a hegyközség működési területén végzi.

(2) A szőlészeti termelő minden olyan hegyközségnek tagja, amelynek területén termel.

(3) Ha az alapszabály megengedi, önkéntes jelleggel hegyközségi tagságot bármely hegyközségi tagságra nem kötelezett vállalhat.

13. A tagok névjegyzéke

16. §

A hegyközség tagjairól névjegyzéket kell készíteni, és az abban bekövetkezett változásokat folyamatosan vezetni kell.

14. A tagsági viszony keletkezése és megszűnése

17. §

(1) A szőlészeti termelő hegyközségi tagsági viszonya, illetve a borvidéken kívül a szőlészeti termelő tevékenységet végző nyilvántartásba vételi kötelezettsége azon hónapot követő hónap első napjával keletkezik, amelyben a tevékenységét megkezdi.

(2) A szőlészeti és borászati felvásárló és a nem borvidéki településen működő szőlészeti termelő nyilvántartásba vételi kötelezettsége azon hónapot követő hónap első napjával keletkezik, amelyben a tevékenységét megkezdi.

(3) A szőlészeti és borászati felvásárló és a nem borvidéki településen működő szőlészeti termelő a hegybírónak köteles bejelenteni a nevét (cégnevét), lakóhelyét (székhelyét, telephelyét), adóazonosító jelét vagy adószámát, a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv által adott regisztrációs számát, és az agrárpolitikáért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendelete szerinti egyéb, személyes adatnak nem minősülő adatokat.

(4) Új telepítésű szőlő esetén a szőlészeti termelő hegyközségi tagsági viszonya – amennyiben még nem tagja a hegyközségnek – a telepítési engedély jogerőre emelkedésével jön létre.

(5) A hegyközségi tag valamint a szőlészeti és borászati felvásárló, illetve a nem borvidéki településen működő szőlészeti termelő a hegybírónak köteles bejelenteni, hogy tevékenységével felhagyott, vagy a szőlészeti termelő a szőlőültetvény használatát másnak engedte át. A hegybíró a bejelentés alapján a tagsági jogviszony megszüntetéséről, ezzel összefüggésben a névjegyzékből való törlésről, illetve az adatszolgáltatási kötelezettség megszűnéséről határozatot hoz, amennyiben a szőlészeti termelőnek, illetve a szőlészeti és borászati felvásárlónak nincs járuléktartozása, illetve adatszolgáltatási kötelezettségének eleget tett.

(6) A szőlészeti termelő 30 napon belül köteles a hegybírónak bejelenteni, ha a szőlőültetvény művelésével felhagyott, az ültetvény tulajdonosának, illetve – amennyiben a szőlészeti termelő a tulajdonos volt – az új használó nevének és címének feltüntetésével.

(7) Az önkéntes tag bármikor kérheti írásban a névjegyzékből való törlését. A tagsági jogviszony ebben az esetben a kérelem benyújtásának napjával szűnik meg.

18. §

(1) A hegyközségi tagsági viszonyt keletkeztető vagy megszüntető tény az érdekeltnek – a nevének (cégnevének), lakóhelyének (székhelyének, telephelyének), adóazonosító jelének vagy adószámának, a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv által adott regisztrációs számának megjelölésével – a névjegyzékbe való felvétel, illetve a törlés végett a hegybírónak be kell jelentenie. A hegybíró bejelentés hiányában is eljár, ha a tagsági viszony keletkezéséről vagy megszűnéséről egyéb módon tudomást szerez.

(2) A hegyközségi tag köteles az (1) bekezdésben meghatározott adatai változását 15 napon belül bejelenteni a hegybírónak.

15. A hegyközségi tag jogai és kötelezettségei

19. §

(1) A tag joga – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel –, hogy

- a)* tanácskozási és szavazati joggal részt vegyen a közgyűlésen vagy részközgyűlésen;
- b)* tisztséget viseljen a hegyközségben;
- c)* a hegyközség belső szabályzatában foglaltak szerint igénybe vegye a hegyközség által nyújtott szolgáltatásokat.

(2) A 15. § (3) bekezdése szerinti önkéntes tag joga, hogy

- a)* tanácskozási joggal részt vegyen a közgyűlésen vagy részközgyűlésen;
- b)* a hegyközség belső szabályzatában foglaltak szerint igénybe vegye a hegyközség által nyújtott szolgáltatásokat.

(3) Az (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott tagsági viszonyból eredő jogait természetes személy csak személyesen, jogi személy, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság a képviselőjére jogosult útján gyakorolhatja.

(4) Aki több hegyközségnek is tagja, tisztséget csak egy hegyközségben viselhet.

20. §

(1) Származási bizonyítványt minden hegyközségi tag, illetve adatszolgáltatásra kötelezett térítésmentesen kap, ha eleget tettek a hegyközségi járulék megfizetésére vonatkozó, illetve az adatszolgáltatási kötelezettségüknek.

(2) A szőlő termőhelyi kataszterében nyilvántartott szomszédos termőföldre elővásárlási, valamint elő-haszonbérleti jog illeti meg a hegyközségi tagot, ha ezen jogának érvényesítését megelőző 24 hónapban folyamatos hegyközségi tagsággal rendelkezett. Szomszédos termőföldnek minősül a közvetlenül, illetve önálló helyrajzi szám alatt nyilvántartott út, árok, csatorna közbeékelődésével szomszédos szőlő termőhelyi kataszterében nyilvántartott termőföld.

21. §

A tag kötelezettsége, hogy

- a)* hegyközségi járulékot fizessen;
- b)* a hegyközség alapszabályában és más szabályzataiban foglaltakat megtartsa;
- c)* a hegyközségi rendtartást betartsa.

IV. FEJEZET

A HEGYKÖZSÉGEK TERÜLETI ÉS ORSZÁGOS SZERVEI

16. A hegyközségi tanács

22. §

- (1) A hegyközségek borrhéiónként hegyközségi tanácsot alakíthatnak.
- (2) A hegyközségi tanács tagjai a hegyközségek elnökei, valamint egy-egy küldöttjük.
- (3) A hegyközségi tanács az általa elfogadott alapszabály szerint működik.

(4) Az alapszabály elfogadását követően a hegyközségi tanács székhelye szerint illetékes törvényszéknél kérni kell a hegyközségi tanács nyilvántartásba-vételét. A hegyközségi tanács a bírósági nyilvántartásba vétellel jön létre, az alapszabály elfogadásának napjára visszaható hatállyal. A bíróság a hegyközségi tanács nyilvántartásba-vételéről szóló határozatát a miniszterrel is közli.

23. §

A hegyközségi tanács a tagjai közül igazgatóválasztmányt, és ennek tagjai közül elnököt, amennyiben szükséges alelnököt választ. Az ügyek viteléért felelős tisztségviselő az elnök.

17. A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa

24. §

(1) A hegyközségek országos szervezete a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa, amely a hegyközségek és a hegyközségi tanácsok egy-egy képviselőjéből áll, és a titkárral egészül ki.

(2) A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa az általa elfogadott alapszabály szerint működik.

(3) A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa a tagjai sorából elnökséget, ennek tagjai közül elnököt és alelnököt választ. Az ügyek viteléért felelős tisztségviselő a titkár, akit a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa pályázat alapján választ meg. A titkár csak felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkező személy lehet, akinek egyebekben a hegybíróval azonos személyi feltételekkel kell rendelkeznie.

(4) A Hegyközségek Nemzeti Tanácsában hozott döntések során egy tagot egy szavazat illet meg.

25. §

A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa ülésén tanácskozási joggal részt vesznek a miniszter vagy képviselője, a borászati hatóság, az országos szőlészeti-borászati oktatási, kutatási intézmények, valamint szakmai érdek-képviselői szervezetek képviselői.

26. §

(1) Az újratelepítési jogtartalékba helyezett újratelepítési jogok, mint mezőgazdasági vagyoni értékű jogok, a Magyar Állam tulajdonát képezik.

(2) A jogtartalék részét képező újratelepítési jogok tekintetében a tulajdonosi jogokat a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa gyakorolja.

18. Közös szabályok

27. §

(1) A hegyközségi tanács és a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa egyaránt köztestület.

(2) Mindkét szervezet létrejöttére, alapszabályára, szervezetére és működésére e törvénynek a hegyközségre irányadó szabályait kell megfelelően alkalmazni.

(3) A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa ügyintéző szervezetet hoz létre, és arra vonatkozóan szervezeti és működési szabályzatot készít, amelyet az elnökség fogad el. Az ügyintéző szervezet vezetője a titkár.

(4) A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa közigazgatási hatósági ügyben eljáró tisztségviselője, illetve ügyintézője csak olyan büntetlen előéletű személy lehet, aki a közigazgatási alapvizsgát letette, vagy vállalja, hogy kinevezése esetén a vizsgát a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának titkára által meghatározott határidőn – de kinevezésétől számított legkésőbb egy éven – belül leteszi. A határidő elmulasztása vagy sikertelen vizsga esetén a tisztségviselő, illetve ügyintéző munkaviszonya megszűnik.

V. FEJEZET

A HEGYKÖZSÉGI SZERVEZETEK FELADATAI

19. A hegyközség feladatai

28. §

(1) A hegyközségeket azonos jogok illetik, illetve azonos kötelezettségek terhelik.

(2) A hegyközség

a) a minőségvédelem érdekében összehangolja tagjai szőlészeti és borászati szakmai tevékenységét;

b) gondoskodik – a helyi önkormányzattal együttműködve – a működési területéhez tartozó szőlők őrzéséről;

- c) szolgáltatásokkal és szaktanácsadással segíti tagjai gazdálkodását;
- d) védi a hegyközség szőlészeti termelőinek érdekeit és tájékoztatást ad a tagok tevékenységét segítő, közérdekű információkról;
- e) eljár a származásvédelmet sértő esetekben;
- f) ellenőrzi tagjainál a hegyközség feladatkörét érintő jogszabályok és a rendtartási előírások betartását;
- g) rendezvényeket, borversenyeket szervez.

20. *Hegyközségi rendtartási ügyek*

29. §

(1) A hegyközség a hegyközségi rendtartás (hegyszabályok) keretében meghatározza a célszerű telepítés és művelés, az ültetvények rendje, a szőlőkárosító elleni egységes növényvédelem szabályait. Ennek során figyelembe kell venni a természet- és tájvédelemre vonatkozó jogszabályokat is. A rendtartásban meg kell határozni a hegyszabályokat sértő cselekmények e törvény szerinti jogkövetkezményeit.

(2) A hegyközségi rendtartás a borvidéki határrészekre kiterjedő hatállyal határozza meg az ingatlanok, az utak, vízelvezető árkok állapotára és növényvédelmére, valamint az ingatlanok rendeltetésszerű használatával kapcsolatos létesítmények karbantartására vonatkozó szabályokat. A rendtartás ezen előírásait a szőlőhegy területébe eső, más művelési ágú külterületi ingatlanok használóinak és az utak kezelőinek is be kell tartaniuk.

(3) Az elfogadott rendtartást meg kell küldeni a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának, amely kifogást emelhet a rendtartás ellen, ha az törvénysértő, vagy nyilvánvalóan szakszerűtlen rendelkezést tartalmaz. A hegyközségnek a kifogásolt rendelkezést újra kell tárgyalni. A rendtartást – kifogás híján – a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának történő megküldését követő harminc nap elteltével kell közzétenni.

(4) A rendtartást hirdetményi úton közzé kell tenni, továbbá a helyben szokásos más alkalmas módon is közzé kell tenni, továbbá a tagoknak meg kell küldeni. A közzététellel egyidejűleg a rendtartást meg kell küldeni a települési önkormányzatnak, valamint a mezőgazdasági igazgatási szervnek is. A rendtartás a hirdetményként való közzététele napját követő harmincadik napon lép hatályba.

30. §

(1) A hegyközség ellenőrzi a hegyszabályok betartását. Az ellenőrzés eredményeként megállapítja a szabályszegés tényét, a tagot a jogellenes állapot megszüntetésére, meghatározott cselekvés teljesítésére, valamintól való tartózkodásra kötelezheti vagy – a rendtartásban meghatározott esetekben és mértékig – bírsággal sújthatja.

(2) Azt, aki nem hegyközségi tagként vét a rendtartás szabályai ellen, a hegyközség felszólítja a jogellenes állapot megszüntetésére vagy a rendtartás szerinti cselekvésre. A felszólítás eredménytelensége esetén a hegyközség a törvényszéktől kérheti a rendtartásba ütköző cselekményt elkövető személynek a felszólításnak megfelelő kötelezését.

21. Közigazgatási hatósági ügyek

31. §

A hegyközség a szőlő termőhelyi kataszterbe tartozó területekre a tulajdonosok képviseletében jogosult kezdeményezni a vadászati hatóságnál, hogy a külterületen lévő zártkerti ingatlant a vadászterület kiterjedésének megállapításánál figyelembe vehető földterületnek minősítse, valamint jogosult a földtulajdonosokat a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló törvénynek a jegyzőre vonatkozó szabályai szerint képviselni.

32. §

Aki a szőlő, must vagy bor származási bizonyítványát, vagy jogszabályban meghatározott, a hegybíró által kiadandó más igazolását nem a jogszabályban meghatározott határidőig kérelmezi, az okiratokat csak 5 000 forinttól 500 000 forintig terjedő mulasztási bírság megfizetésével kaphatja meg. A hegybíró a bírság kiszabása során figyelembe veszi a késedelem időtartamát, az ügyfél késedelembe esésének gyakoriságát, továbbá származási bizonyítvány esetén a kérelemben foglalt szőlő, illetve bor értékét.

22. A Hegyközségek Nemzeti Tanácsának feladatai

33. §

(1) A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa

- a) segíti a hegyközségek és a hegyközségi tanácsok tevékenységét;
- b) összegzi és elemzi a hegyközségek adatszolgáltatását, és ennek alapján javaslatokat dolgoz ki az esetleges agrárpiaci beavatkozásra;
- c) vezeti az újratelepítési jogok központi nyilvántartását;
- d) a termékek piacra jutását elősegítő szolgáltatásokat szervez;
- e) képviselheti a hegyközséget a származás-, minőség- és eredetvédelemmel kapcsolatos ügyekben;
- f) elbírálja a hegybíró közigazgatási hatósági ügyben hozott elsőfokú határozata ellen benyújtott fellebbezést;
- g) együttműködik a szőlő- és bortermeléssel kapcsolatban feladatokat ellátó hatóságokkal és intézményekkel;
- h) kapcsolatot tart a nemzetközi eredetvédelmi szervezetekkel;
- i) kiállításokat, borversenyeket, konferenciákat szervez.

(2) Az (1) bekezdés f) pontjában meghatározott ügyekben eljáró ügyintéző csak olyan jogi végzettséggel rendelkező személy lehet, aki felett a munkáltatói jogokat a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa elnöke gyakorolja.

23. Közös szabályok

34. §

A hegyközségi szervezetek részére további feladatot csak törvény állapíthat meg, annak ellátásával kapcsolatos szabályokat azonban kormányrendelet vagy miniszteri rendelet is meghatározhat.

24. Közigazgatási hatósági ügyekkel kapcsolatos szabályok

35. §

(1) A hegybírónak és a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának közigazgatási hatósági ügyekben való eljárására a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) A hegybíró határozata ellen a Hegyközségek Nemzeti Tanácsához lehet fellebbezni.

(3) Közigazgatási hatósági ügyekben

a) hegyközségnél a hegybíró,

b) a Hegyközségek Nemzeti Tanácsánál a titkár

jár el.

(4) A szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni a közigazgatási hatósági ügyben eljáró személy kizárás miatt vagy bármely más okból való akadályoztatása esetére a feltételeknek megfelelő másik személy kijelölésére vonatkozó szabályokat.

VI. FEJEZET

A HEGYKÖZSÉGI SZERVEZETEK MŰKÖDÉSE

25. Kapcsolatrendszer

36. §

(1) A hegyközségek a Hegyközségek Nemzeti Tanácsát rendszeresen tájékoztatják tevékenységükről. A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa évente egy alkalommal értékeli a hegyközségi szervezetek és a hegybírók tevékenységét, és arról tájékoztatja a minisztert.

(2) A hegyközségi szervezetek együttműködnek az agrárkamara területi és országos szervezeteivel, valamint a gazdasági és szakmai érdekképviselői szervezetekkel.

(3) A hegyközség a területét érintő településrendezési és -fejlesztési feladatokban együttműködik a területileg illetékes helyi önkormányzat képviselő - testületével.

(4) A hegyközségi, valamint a szőlő - és borgazdálkodás területén ellenőrzésre jogosult más szervezetek kötelesek együttműködni, ellenőrzéseik tapasztalatairól egymást kölcsönösen tájékoztatni.

37. §

(1) A települési önkormányzatok, a területi és a központi közigazgatási szervek kötelesek együttműködni a hegyközségi szervezetekkel. Ennek során részükre a tevékenységükhöz szükséges tájékoztatást kötelesek megadni.

(2) A hegyközségeket érintő jogi szabályozást, illetve más kormányzati döntést vagy települési önkormányzati rendelet meghozatalát megelőzően ki kell kérni az illetékes hegyközségi szervezet véleményét és észrevételeire érdemi választ kell adni.

(3) A bortermeléssel kapcsolatos agrárpiaci beavatkozás előtt ki kell kérni a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának véleményét.

26. Gazdasági tevékenység

38. §

(1) Hegyközségi szervezet gazdasági tevékenységet nem folytathat, gazdasági társaságnak nem lehet tagja és ilyen társaságban részesedést nem szerezhet.

(2) A hegyközségi szervezet – tagjainak szolgáltatásokkal való ellátása céljából vagy más, gazdasági tevékenységet is igénylő feladata ellátása érdekében – nonprofit gazdasági társaságot alapíthat.

27. Pénzügyi források

39. §

(1) A hegyközség bevételei:

- a) a hegyközségi járulék,
- b) az általa nyújtott szolgáltatásért fizetendő díjak,
- c) a részére törvény által átadott feladatok ellátásához szükséges, költségvetési pénzeszközök,
- d) a tagokra kiszabott pénzbírságokból származó bevételek,
- e) az adományok,
- f) egyéb, az alapszabályban meghatározott bevételek.

(2) A hegyközségi járulékot minden év május 31. napjáig a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának javaslata alapján a miniszter rendeletben határozza meg. A hegybíró a kivetett járulékot és annak esedékességét a járulékfizetésre kötelezettel határozatban közli. A hegyközségi járulékot szőlészeti termelő, illetve nem borvidéki településen működő szőlészeti termelő esetén termőültetvényeinek területe vagy szőlőterületének aranykorona-értéke és a szőlő- vagy bortermés mennyisége alapján, az önkéntes tag esetén a termés mennyisége alapján, szőlészeti és borászati felvásárló esetén a felvásárolt szőlő és bor mennyisége alapján kell meghatározni.

(3) Az újonnan telepített szőlőterület után a telepítéstől számított négy évig nem kell járulékot fizetni.

(4) A hegyközségi járulékot a tag az adózás szempontjából költségként számolhatja el. Meg nem fizetés esetén a járulékot – a hegyközség javára – adók módjára kell behajtani.

(5) Adományt, valamint más vagyoni előnyt csak olyan személytől lehet elfogadni, aki a hegyközség tevékenységében érdektelen.

40. §

(1) A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa feladatellátásának költségeit

- a) a hegyközségek hozzájárulásaiból,
- b) jogszabályban, illetve az állammal kötött szerződésekben rögzített, valamint pályázat alapján kapott forrásokból,
- c) adományokból,
- d) rendezvények bevételeiből, és
- e) egyéb, az alapszabályban meghatározott bevételekből

kell fedezni.

(2) A hegyközség a járulékbévétele hatvan százalékát fizeti a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának fenntartási hozzájárulásként.

(3) A hegyközségi tanács fenntartási hozzájárulás megállapításáról dönthet. A fizetendő fenntartási hozzájárulás megállapításáról és annak mértékéről a tanács alapszabályában kell határozni.

41. §

(1) A hegybírók és a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa titkára által ellátott közigazgatási feladatok költségét az állam megtéríti. Ennek fedezetét elkülönítetten, fejezeti kezelésű célelőirányzatként kell a központi költségvetésben megtervezni.

(2) A hegybíró, valamint a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának titkára által lefolytatott közigazgatási hatósági ügyekben – a 20. § (1) bekezdésében foglalt kivétellel – igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni.

VII. FEJEZET

A HEGYKÖZSÉGEKKEL KAPCSOLATOS ÁLLAMI TEVÉKENYSÉG

28. Törvényességi felügyelet

42. §

(1) A hegyközségi szervezetek működése felett a miniszter törvényességi felügyeletet gyakorol.

(2) A miniszter ellenőrzi, hogy az alapszabály és más szabályzat megfelel-e a jogszabályoknak. A miniszter e jogkörébe tartozó feladatait a hegyközségek esetében a mezőgazdasági igazgatási szerv útján látja el.

(3) A mezőgazdasági igazgatási szerv a hegyközség működésével kapcsolatban észlelt törvénytértés esetén törvényességi felügyeleti intézkedést kezdeményez a miniszternél.

(4) Ha a hegyközség működésének törvényessége másképp nem állítható helyre, a miniszter keresettel fordulhat a törvényszékhez. A törvényszék

a) megsemmisíti a hegyközségi szervezet jogsértő döntését és – szükség szerint – új döntés meghozatalát rendeli el;

b) a működés törvényességének helyreállítása céljából összehívja a hegyközségi szervezet legfőbb önkormányzati szervét;

c) a hegyközségi szervezet tevékenységét felfüggesztheti, és felügyelőbiztost rendelhet ki, ha a működés törvényessége másként nem biztosítható.

43. §

(1) A mezőgazdasági igazgatási szerv ellenőrzi a hegybíró tevékenységét.

(2) Amennyiben a mezőgazdasági igazgatási szerv ellenőrzése során megállapítja, hogy a hegybíró tevékenységét nem a jogszabályoknak megfelelően látja el, vagy rendszeresen mulasztást követ el, kezdeményezi a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának titkáránál a hegybíró felmentését.

(3) A Hegyközségek Nemzeti Tanácsának titkára a hegybíró a mezőgazdasági igazgatási szerv kezdeményezése alapján felmenti.

35. A testületi döntések felülvizsgálata

44. §

(1) A jogsértő testületi döntés felülvizsgálatát a hegyközségi szervezet bármely tagja kérheti a törvényszéktől.

(2) A hegyközségi választmány rendtartási ügyben hozott döntésének felülvizsgálatát az a tag kérheti, akinek jogát vagy jogos érdekét a döntés sérti.

(3) Perindítás előtt a sérelmet szenvedett tag köteles a jogsértést bejelenteni a döntés meghozatalától számított tizenöt napon belül az ellenőrző bizottságnak, amely további tizenöt napon belül állást foglalt, és erről a tagot, valamint a döntést meghozó testületet írásban értesíti.

(4) A keresetet az ellenőrző bizottság állásfoglalása kézhezvételétől számított harminc napon belül a sérelmes döntést hozó hegyközségi szervezet ellen kell megindítani. A keresetindításra nyitva álló határidő jogvesztő. A keresetindításnak halasztó hatálya nincs, a bíróság azonban a döntés végrehajtását felfüggesztheti.

(5) A törvényszék eljárására egyebekben a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény általános szabályait kell alkalmazni.

VIII. FEJEZET

ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK

36. Hegyközségek átalakulása

45. §

(1) Az e törvény szerinti hegyközség megalakításával kapcsolatos előkészítő feladatokat a hegyközségekről szóló 1994. évi CII. törvény szerinti hegyközségi tanács titkára (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban: titkár) látja el.

(2) A hegyközségekről szóló 1994. évi CII. törvény alapján hivatalban lévő hegybíró összeállítja a 15. § (1) bekezdése alapján a hegyközségben tagságra kötelezettek nevét (cégnévét), lakóhelyét (székhelyét, telephelyét), valamint a borvidéken a szőlészeti termelő művelésében lévő ültetvényei területének nagyságát tartalmazó jegyzéket, és 2013. április 30-áig átadja a titkár részére.

(3) A titkár a (2) bekezdésben meghatározott adatok alapján összeállítja 15. § (1) bekezdésének megfelelően a hegyközségben tagságra kötelezettek névjegyzékét.

(4) A titkár – legkésőbb 2013. május 31-éig – az alakuló közgyűlésre hatánapot tűz ki, és arról valamennyi, tagként számításba vehető érdekeltet írásban értesít úgy, hogy azok az alakuló közgyűlésről legalább nyolc nappal korábban tudomást szerezhessenek.

(5) A titkár gondoskodik az alapszabály és a hegyközségi rendtartás tervezetének elkészítéséről, valamint javaslatot tesz a megválasztandó tisztségviselők személyére.

37. Az alakuló közgyűlés

46. §

(1) Az alakuló közgyűlés feladata az alapszabály és a hegyközségi rendtartás elfogadása, valamint a hegyközség tisztségviselőinek megválasztása. Az alakuló közgyűlés levezető elnöke a titkár.

(2) Az alakuló közgyűlés a megjelent tagságra kötelezettek számára tekintet nélkül határozatképes.

(3) Ha e törvény másképpen nem rendelkezik, az alakuló közgyűlés a határozatait – az alapszabály elfogadása kivételével – a jelen lévő tagságra kötelezettek által művelt ültetvény területnek a hegybíró által a közgyűlés napját megelőző napon nyilvántartott hegyközségi területnagysághoz viszonyított hányada alapján számított egyszerű szavazattöbbségével hozza. A határozathozatalra egyebekben e törvény és – elfogadása után – az alapszabály rendelkezéseit kell alkalmazni.

47. §

(1) Az alakuló közgyűlésről jegyzőkönyvet kell felvenni, amelyet a levezető elnök és jegyzőkönyvvezető ír alá, és a jegyzőkönyv hitelesítésére megválasztott két tag hitelesít.

(2) Az alakuló közgyűlés által elfogadott alapszabályt közjegyzői okiratba, vagy ügyvéd (jogtanácsos) által ellenjegyzett magánokiratba kell foglalni.

38. A hegyközségi szervezetek megalakulása

48. §

(1) A 2013. július 1-jén e törvény alapján létrejövő hegyközségek felsorolását a Melléklet tartalmazza. Ezek megalakulásával egyidejűleg a *Melléklet* szerinti hegyközségek területén fekvő – a hegyközségekről szóló 1994. évi CII. törvény szerint működő – hegyközségek és hegyközségi tanácsok a *Melléklet* szerinti hegyközségbe történő beolvadással megszűnnek.

(2) A bíróság a megszűnt hegyközséget és hegyközségi tanácsokat törli a nyilvántartásából.

49. §

(1) A hegyközségekről szóló 1994. évi CII. törvény alapján működő hegyközségek és hegyközségi tanácsok törvény, alapszabály, vagy más szabályzat alapján felállított testületi szerveiben viselt tagság, tisztségviselői megbízatás – a hegybírók megbízatásának kivételével – a 48. § (1) bekezdése szerinti beolvadással a törvény erejénél fogva megszűnik.

(2) A 15. § (1) bekezdése szerint a hegyközségben tagságra kötelezettek kivételével a hegyközségekről szóló 1994. évi CII. törvény szerint működő hegyközségek és hegyközségi tanácsok tagjainak tagsági viszonya a 48. § (1) bekezdése szerinti beolvadással megszűnik.

50. §

(1) 2013. július 15-éig az e törvénynek megfelelő Hegyközségek Nemzeti Tanácsának megalakításáról az e törvény hatálybelépése napján hivatalban lévő főtitkárnak kell gondoskodni.

(2) A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa tisztségviselőit 2013. augusztus 1-jéig a 24. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően kell megválasztani.

(3) A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa titkárának megválasztásával a főtitkár megbízatása megszűnik.

51. §

(1) 2013. szeptember 1-jéig a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa titkárának ki kell neveznie a hegybírókat.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kinevezésig az e törvény hatályba lépése napján hivatalban lévő hegybírók gondoskodnak az e törvényben részükre meghatározott feladatok ellátásáról. Megbízatusuk az (1) bekezdés szerint az új hegybírók kinevezésével megszűnik.

IX. FEJEZET

VEGYES ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

39. Névhasználat

52. §

A hegyközség elnevezés használatára csak az e törvény rendelkezései szerint megalakult szervezet jogosult.

40. Felhatalmazó rendelkezések

53. §

Felhatalmazást kap a miniszter, hogy

a) a hegyközségi tagok, a hegyközségek és a hegyközségi tanácsok adatszolgáltatásának rendjét,

b) a származási bizonyítvány kiadásának rendjét,

c) a helyi önkormányzatokért felelős miniszterrel egyetértésben a törvény által meghatározott közigazgatási feladatoknak a hegyközségek részére történő átadásának szabályait,

d) az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben a hegyközségi szervezetek által lefolytatott egyes eljárások igazgatási szolgáltatási díjainak mértékét és megfizetésének rendjét,

e) a hegybíró és a titkár tevékenységének ellenőrzési szabályait,

f) a hegyközségi járulék mértékét

rendeletben állapítsa meg.

42. Hatályba léptető és hatályon kívül helyező rendelkezések

54. §

(1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – 2013. április 1-jén lép hatályba.

(2) A 9. § (2) bekezdésének d) pontja, 26. § és a 33. § (1) bekezdésének c) pontja 2013. augusztus 1-jén lép hatályba.

(3) 2013. július 1-jén hatályát veszti a hegyközségekről szóló 1994. évi CII. törvény.

A magyarországi hegyközségek

1. Badacsonyi hegyközség
2. Balatonboglári hegyközség
3. Balaton-felvidéki hegyközség
4. Balatonfüred-Csopaki hegyközség
5. Bükki hegyközség
6. Csongrádi hegyközség
7. Egri hegyközség
8. Etyek-Budai hegyközség
9. Hajós-Bajai hegyközség
10. Kunsági hegyközség
11. Mátrai hegyközség
12. Móri hegyközség
13. Nagy-Somlói hegyközség
14. Neszmélyi hegyközség
15. Pannonhalmi hegyközség
16. Pécsi hegyközség
17. Soproni hegyközség
18. Szekszárdi hegyközség
19. Tokaji hegyközség
20. Tolnai hegyközség
21. Villányi hegyközség
22. Zalai hegyközség

ÁLTALÁNOS INDOKLÁS

A hegyközségi szervezetek a jelenleg hatályos a hegyközségekről szóló 1994. évi CII. törvény alapján alakultak meg 1995-től. Hegyközségekre, borvidéki hegyközségi tanácsokra és nemzeti tanácsra tagozódó, egyenként teljesen önálló köztisztviselési rendszer épült ki. A hegyközség a termelők által e tevékenységükhöz fűződő közös érdekeik előmozdítására, valamint az általuk előállított termékek származás-, minőség- és eredetvédelmére létrehozott köztisztviselés. A hegyközségek a borászati termékek előállításával, kezelésével, forgalomba hozatalával és adatszolgáltatással kapcsolatos alapvető közigazgatási feladatokat látják el a hegybírók keresztül. Ennek keretében a hegybírók évente több mint 200 000 közigazgatási ügyben járnak el.

A hegyközségi szervezetek tevékenysége beépült az ágazat mindennapi életébe. Az Európai Unióhoz történő csatlakozás, valamint az EU borpiaci reformja a hegyközségeket érintő feladatokat jelentős mértékben átalakította. A borpiaci reform új eredetvédelmi szabályai a korábbiaknál is jelentősebb és nagyobb felelősséggel járó munkát követelnek meg a hegybíróktól. Az eredetvédelemmel rendelkező, vagy a földrajzi jelzés nélküli, de szőlőfajtaival jelölt borok esetében a szőlőültetvénytől a forgalomba hozatalig a hegybíró a teljes borkészítési folyamat során a termékleírás előírásainak betartását igazolja. A hegybíró munkájára épül a borászati termékek forgalomba hozatali eljárása.

A hegyközségi szervezetek megalakulása óta a magyar borok piaci helyzete is igen komoly változáson esett át. A hitelesség, a termékgarancia olyan fogyasztói elvárássá nőtte ki magát, amelynek hiánya a piacra való belépésnek is komoly akadálya. A termékek nyomon követhetősége, ellenőrzöttsége ma már alapkövetelmény.

A hegyközségek megalakulása óta a jogi és piaci környezetben történt változások szükségessé teszik a hegyközségi rendszer átalakítását, ezzel együtt új hegyközségi törvény megalkotását. Az új hegyközségi törvény koncepciója ezért az alábbi elvekre épül:

1.) Az új közösségi eredetvédelmi szabályok alapján a ma is használatos bornevekhez kapcsolódó szabályok megalkotása nem tagállami feladat, hanem a bornevet használó közösségé. A bornevek használatát meghatározó termékleírások benyújtói így a borvidéki tanácsok, amelyek egy borvidék közös érdekeit szolgáló köztisztviselések. A bornevek piaci érvényesülését ezért az szolgálhatja jobban, ha az egyes bornevek mögött egy egységes termelői közösség áll. Ma már inkább hátránynak számít, ha az egyes borvidékek részérdekeket képviselő hegyközségekre tagozódnak, ahol a döntéshozatal lassú és kényszerű kompromisszumokkal terhelt. Ezért a hegyközségek alapegységének a jól körülhatárolható és már hosszabb ideje stabilnak tekinthető borvidéket javasoljuk. Ezzel a borvidék érdekérvényesítéséhez jobban igazodó intézményi rendszer hozható létre. Kisebbségi borvidékek esetén már ma is működik ez a forma, ahol a borvidék összes feladatát egy hegyközség látja el.

2.) Az új hegyközségi törvény másik fontos alappillére a hegybíró státuszának rendezése. A hegybíró jelenleg a hegyközség választott tisztségviselője, akinek az érdekvédelem és a hatósági ügyek vitele egyaránt feladata. Hatósági ellenőrzést, hatósági feladatokat ellátó személyként elkerülhetetlenül érdekellentét alakul ki a hegyközség tagsága és a hegybíró között, ami kényszerűen rontja a hatósági tevékenység végzésének hatékonyságát. Szükséges ezért a hatósági ügyekben eljáró hegybíró függetleníteni a hegyközség tagságától és választhatóságát megszüntetni. A közigazgatási feladatok egységes ellátásának és

színvonalának emelése érdekében a hegybírók kinevezését a nemzeti tanács titkárának feladatává kell tenni, aki így közvetlen szakmai felügyeletet tud ellátni a hegybírók felett. Az egymástól eddig teljesen független közttestületekben működő hegybírók munkáját a nemzeti tanács főtitkára jelenleg nem irányíthatja. A hegybíró státuszának megváltozása azt is jelenti, hogy a hegyközség elnöke látja el a hegyközség érdekvédelemmel kapcsolatos feladatait. Ezzel a hegyközségekben folyó hatósági munka és az érdekvédelem feladata, továbbá a feladatot végző személy jól elválíék egymástól. A hegyközségek közigazgatási ügyeinek kellően rugalmas intézése érdekében szakítani kell az egy hegyközség egy hegybíró elvével. A nemzeti tanács titkára a helyi viszonyok alapján ki tudja jelölni a hegybírók illetékességi területét, így a jelenleg hatályos törvénynél jóval rugalmasabban szervezhető az államtól átvett közigazgatási feladatok ellátása.

3.) A hegyközségek megalakulása óta komoly vitákra ad okot a hegyközségi tagsági viszony és a tagságból adódó jogok és kötelezettségek rendszere. A hegyközségek megfelelő működéséhez szükséges az, hogy a hegyközségek életének alakításába azok a termelők szöljának bele, akik helyben végzik tevékenységüket. Ezért meg kell szüntetni a szölóterülettel nem rendelkezők és a felvásárlók hegyközségi tagsági viszonyát. Az egy-egy hegyközségben zajló, szakmai és piaci fejlődés iránt elkötelezett szölészeti és borászati tevékenységhez fűződő érdekek érvényesülését a hegyközségek megalakulása óta jelentősen nehezítette az egy tag egy szavazat elve. A szavazati jogot ezért a hegyközségi tagok gazdasági tevékenységének nagyságához javasolt kötni. A tag szavazatát így az általa művelt ültetvény nagysága alapján kell megállapítani azzal, hogy egy tag a szavazatok 10%-ánál többet nem birtokolhat. A tag szavazati jogát csak személyesen gyakorolhatja.

4.) A törvény lényeges elemének tekinthető, hogy a szölótermesztésről és a borgazdálkodásról szöló 2004. évi XVIII. törvény módosítása a hegybírók feladatává tette a szölóültetvények kivágási és telepítési engedélyeinek kiadását, valamint az ehhez kapcsolódó újratelepítési jogok vezetését. Az ezzel kapcsolatos változásokat az új hegyközségi törvényben is szükséges rendezni.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A javaslatnak a törvény tárgyával kapcsolatos rendelkezése egyrészt bevezetésként összefoglalását adja a szabályozás körének, figyelemmel a törvény céljára. Egyben alkalmat teremt arra, hogy a hegyközségek, valamint ezek országos szervezetének a továbbiakban használt, összefoglaló elnevezését meghatározza.

A 2. §-hoz

A törvény személyi hatályát illetően a javaslat úgy rendelkezik, hogy az valamennyi szőlő- és bortermelettel, valamint felvásárlással, illetve feldolgozással foglalkozó személyre és szervezetre, továbbá a hegyközségi szervezetekre, tagjaira és tisztségviselőire is kiterjedjen.

A 3. §-hoz

A javaslat meghatározza a hegyközség, mint a törvény által szabályozott szervezetrendszer alapegységének fogalmát is. Az erre vonatkozó rendelkezés magában foglalja a szervezet alapvető céljának, valamint a szervezet mibenlétének meghatározását, nevezetesen azt, hogy a hegyközség önkormányzati alapon működő, és a Ptk.-ban a köztestületekre irányadó szabályozásnak megfelelő személyegyesülés. Tekintettel arra, hogy a Ptk. lehetővé teszi azt, hogy meghatározott köztestületet szabályozó törvény alapján bizonyos tevékenység csak az adott köztestület tagjaként legyen folytatható, továbbá mert kívánatos, hogy a hegyközség az adott területen minden a szőlészeti termelőt magában foglaljon, a javaslat a hegyközségi tagsághoz mint feltételhez köti a borvidéken a szőlészeti árutermelő tevékenység folytatását, borvidéken kívül pedig csak akkor folytatható e tevékenység, ha a szőlészeti és borászati termelő eleget tett a külön jogszabály szerinti nyilvántartásba vételi kötelezettségének. Szőlészeti és borászati felvásárló tevékenység akkor folytatható, ha a szőlészeti és borászati felvásárló a külön jogszabály szerinti nyilvántartásba vételi kötelezettségének eleget tett. A szőlőterülettel nem rendelkező borászati termelő és a felvásárló nem válik tagjává tevékenységénél fogva a hegyközségnek, hanem a nem borvidéki településeken tevékenységet folytató termelőhöz hasonlóan csak adatszolgáltatási kötelezettsége jelentkezik. A szőlőterülettel nem rendelkező borászati termelők és a felvásárlók hegyközségi tagságának megszűnésé az átmeneti rendelkezések között került szabályozásra.

A 4. §-hoz

Az értelmező rendelkezések körében a törvényjavaslat meghatározza a szőlészeti termelő és a szőlészeti és borászati felvásárló, a borvidék és a borrhégy fogalmát. Jelezni kell, hogy a törvény hatálya alá tartozó személy nem feltétlenül a tulajdonos, hanem az, aki az ültetvényt bármely törvényes jogcímen használja, illetve műveli. A hegyközség szervező elve ugyanis nem a tulajdonhoz való viszony, hanem az azonos tevékenység. Ez tükröződik egyébként a termelő definíciójában is. A felvásárló fogalmának meghatározása is indokolt, mert az a törvény alkalmazásában eltér a mindennapi, köznyelvi szóhasználatától. Felvásárlón általában a kereskedőt szokás érteni, a javaslat szerint azonban az tekinthető annak, aki feldolgozás céljára vagy továbbfeldolgozásra értékesítés céljára vásárol szőlőt vagy bort. Ez azt is jelenti, hogy a kereskedőn kívül felvásárlónak tekintendő, aki kereskedőtől vásárol bort feldolgozás céljából, de – e tevékenysége tekintetében – az is, aki egyébként termelőnek minősül, ha saját szőlőjén kívül a mástól vásárolt szőlőt, vagy bort feldolgozza. A felvásárlóval kapcsolatban

meg kell még említeni azt is, hogy tevékenysége tárgyaként csak a nem palackozott bor jöhet számításba, mivel az még alakítható, és ezért az eredetellenőrzés szempontjából figyelmet érdemlő, és mert a palackozás is tovább-feldolgozás. A palackozott bor közvetlen fogyasztói forgalomba kerülő késztermék. A javaslat a borvidék fogalmát – az egységes fogalomhasználat érdekében – a szőlőtermesztésről és a borgazdálkodásról szóló 2004. évi XVIII. törvényre (a továbbiakban: bortörvény) utalással határozza meg, amelynek 2. § 4. pontja szerint a borvidék olyan termőhelyek összessége, amely több település közigazgatási területére kiterjedően hasonló éghajlati, domborzati, talajtani adottságokkal, jellemző fajtaösszetételű és művelésű ültetvényekkel, sajátos szőlő- és bortermelési hagyományokkal rendelkezik, és amelyről sajátos jellegű borászati termékek származnak. A borrégió a borvidékek közös érdekeik előmozdítására, valamint az általuk előállított termékek származás-, minőség- és eredetvédelmére létrehozott olyan önkéntes társulása, amely hasonló szőlő- és bortermelési hagyományokkal rendelkező, földrajzilag egymáshoz közel eső vagy határos borvidékek összességéből áll. Erre azért van szükség, mert több, működő borrégió is megalakult (Balaton, Duna, Pannon). Ezek a borrégiók egyben eredetvédelmi egységet is képeznek. A jelenleg hatályos törvény nem teszi lehetővé, hogy a borrégió is rendelkezzen hegyközségi szervezettel, amely megfelelő keret lehet a borrégióban tevékenykedő termelők érdekeinek szervezésére. A hegyközségi törvénynek ezért szükséges lehetőséget adni az egyelőre csak lazán szervezett borrégiók önszerveződéséhez.

Az 5. §-hoz

A javaslat a hegyközség szervezetét egyfelől az egyesülési jog kialakult intézményeihez, illetve gyakorlatához igazodóan, másfelől a részletesség mellőzésével szabályozza. A hegyközség önkormányzatának legfőbb döntéshozó szerve maga a tagok összessége, a közgyűlés, amely a szervezet életével kapcsolatos legfontosabb kérdésekben jogosult határozni. Hatáskörét az alapszabálynak kell meghatározni, a javaslat azonban úgy rendelkezik erről, hogy bizonyos kérdések (alapszabály, költségvetés) a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe kell, hogy tartozzanak. A javaslat ezzel elejét kívánja venni annak, hogy az alapszabály által szűkebb körű testületekre, például a választmányra lehessen átruházni olyan döntési hatásköröket, amelyek a szervezet léte, működése szempontjából meghatározó jelentőségűek. A közgyűlés működésével kapcsolatban is csak annyi előírást tartalmaz a javaslat, hogy azt évente legalább egy alkalommal össze kell hívni. Egyebekben az alapszabályra bízva a javaslat a közgyűlés összehívásának, lefolytatásának, határozatképessége feltételeinek, a testület határozathozatala rendjének szabályozását, miként azt is, hogy – nagyobb taglétszám esetén – a közgyűlésnek részgyűlések és küldöttközgyűlések formájában történő megtartása lehetőségéről rendelkezzen.

A javaslat előkészítése során számos ellenvélemény fogalmazódott meg azzal a szabállyal kapcsolatban, amely szerint a közgyűlésen (és persze más testületi ülésen is) minden tagot egy szavazat illet meg. Az ellenvélemények összefüggésbe hozták ezt a szabályt a fenntartás költségeihez való hozzájárulással (hegyközségi járulék), amely kötelezettség a tagokat gazdasági erejükhöz mérten (a szőlőterület nagysága, illetve a felvásárlási tevékenység mértéke szerint) terheli. A javaslat a két kérdést nem tekinti függetlennek egymástól, és pedig azért, mert a résztvevőket a közös rendelkezés alá vetett tulajdonuk alapján magától értetődően illeti meg a tulajdon mértékéhez igazodó szavazati jog. Ez alapján a közgyűlésen minden tagot az ültetvény – területével arányosan illet meg szavazati jog. Kisebbségvédelmi garanciaként jelenik meg az a szabály, hogy egy tag a szavazatok legfeljebb 10%-át birtokolhatja.

A 6. §-hoz

A javaslat kulcsfontosságú változást vezet be a hegybíró korábbi feladatainak szétválasztásával, melynek során a jövőben a hegybíró kizárólag közigazgatási jellegű feladatokat fog ellátni, az ebbe a körbe nem tartozó korábbi – a szervezet belső igazgatásával kapcsolatos (névjegyzék vezetése, testületi ülések előkészítése, az alkalmazottak felett a munkáltatói jogkör gyakorlása stb.) – feladatokat a hegyközség elnöke fogja gyakorolni. A hegyközségnek a közgyűlés és a választmány határozatainak végrehajtásáért az elnök felel.

A 7–8. §-okhoz

A hegyközség általános hatáskörű irányító testülete a választmány, amelynek létszámát az alapszabályban kell meghatározni. Annyi megkötést tartalmaz csupán a javaslat, hogy a választmány elnöke a közgyűlés által megválasztott elnök egyszemélyben. A hegyközség elnökének szerepe elsősorban képviseleti jellegű, illetve arra korlátozódik, hogy a testületi üléseket vezesse. A választmány hatáskörének megállapítása az alapszabály feladata. A választmánynak az alapszabály szerinti rendszerességgel kell üléseznie, de tevékenysége, illetve üléseinek gyakorisága nyilván az élethez igazodóan, a feladatok szerint fog alakulni. A javaslat a választmány kötelezettségévé teszi, hogy tevékenységéről rendszeresen beszámoljon a közgyűlésnek, ami legalább évi egy alkalmat jelent.

A 9. §-hoz

A hegyközségnek a közigazgatási hatósági ügyek viteléért felelős személye a hegybíró. A hegybíró törvényben meghatározott feladata a korábbi szabályozáshoz képest csak a közigazgatási feladatok ellátását tartalmazza. A hegybíró pályázat alapján a HNT titkára nevezi ki. Hegybíró csak olyan személy lehet, aki legalább középfokú szőlészeti és borászati szakképzettséggel rendelkezik, valamint rendelkezik közigazgatási alapvizsgával, vagy azt egy éven belül megszerzi. Mivel a hegybíró közigazgatási ügyekben fog eljárni, az e tisztségre való a választhatóság feltétele, hogy a közigazgatási hatósági ügyekben más szervezetek részéről eljáró személyeknél megkövetelt feltételek itt is megvalósuljanak. A hegybíró munkájáért legalább a mindenkori minimálbér kétszeresének megfelelő díjazás illeti meg, ami a hegybíró anyagi biztonságának feltételét teremti meg. Egy személy a HNT titkára által meghatározott borszőlőültetvényt magába foglaló területen, vagy egy hegyközség területén látja el a hegybírói feladatokat.

A 10–11. §-okhoz

A javaslat annak érdekében, hogy a minél zavartalanabb működés biztosítva legyen, ellenőrző bizottság felállításáról is rendelkezik. Az ellenőrző bizottság általános hatáskörű ellenőrző testülete a hegyközségnek, minden lényeges kérdést megvizsgálhat, a működés törvényességét éppúgy, mint a hegyközség gazdálkodásának célszerűségét. Hogy e tevékenységét függetlenül, más testületektől vagy tisztségviselőktől nem befolyásoltan végezhesse, a hegyközség legfőbb testületi szervének, a közgyűlésnek tartozik felelősséggel. Az ellenőrző bizottság eljárása eredményeként az esetleges szabálytalanságot vagy törvényteleniséget nem csak megállapítja, javaslatot is kell tennie azok megszüntetésére. Végző eszköznek tekinthető, hogy a bizottság akár össze is hívhatja a hegyközség közgyűlését ennek elérésére. Ezen túl már törvényességi felügyelet keretében vagy a határozatok felülvizsgálatára irányadó szabályok szerinti eszközök igénybevétele jelenthet megoldást. Ugyancsak a kontroll érdekében van szükség arra is, hogy a költségvetés vagy zárszámadás

kérdésében mindaddig nem dönthet a közgyűlés, amíg az ellenőrző bizottság arról állást nem foglalt. Számos esetben a tagot vagy a tagok egy csoportját ért jogsérelem a szervezeten belüli eszközökkel is megoldható, nem kell feltétlenül a jogorvoslati eszközöket igénybe venni. Ilyen esetekre határozza meg a javaslat az ellenőrző bizottság feladataként az egymással szemben álló vélemények egyeztetését. Az ellenőrző bizottság mégoly aktív tevékenysége mellett is – a szakszerűség követelményeire tekintettel – szükség van arra, hogy a hegyközség gazdálkodását (bevételei felhasználását, kiadásainak szabályosságát) kívülálló szakértő is lássa. Ezért írja elő a javaslat, hogy ötévenként független könyvvizsgálóval kell megvizsgáltatni a szervezet gazdálkodását.

A 12. §-hoz

A javaslat nem határozhatja meg, hogy milyen további – a szervezet méretétől, tevékenysége szerteágazó voltától indokolt – belső szervezeti tagolódásra lehet szükség. Ezért a javaslat megadja azt a lehetőséget, hogy az alapszabály más testületi szervek (bizottságok) létrehozásáról is rendelkezhessék. Az egyéb testületeknek a többihez, illetve a tisztségviselőkhöz való viszonyát viszont az alapszabálynak meg kell határoznia, hogy ne állhasson elő a feladatok felesleges megkettőzése, vagy a testületek közötti hatásköri összeütközés.

A 13. §-hoz

A javaslat a tisztségviselőkkel csak annyiban foglalkozik, amennyiben az feltétlenül szükséges ahhoz, hogy egy közfeladatot is ellátó szervezetben oda nem való, vagy méltatlan személy ne viselhessen tisztséget. A tisztségviselők körét részben a javaslat határozza meg, kiemelve a legfontosabbakat, részben pedig a hegyközségek alapszabályai fogják meghatározni. A javaslat szerinti feltételeken túl természetesen az alapszabály további követelményeket is előírhat tagjai számára a tisztségviseléshez. Ugyanez vonatkozik az összeférhetetlenség esetére is, amelyek közül a javaslat szintén csak a legtipikusabbakat határozza meg.

A 14. §-hoz

A javaslat az alapszabályra vonatkozó rendelkezésekkel is hangsúlyosan érzékeltetni kívánja, hogy a hegyközség önkormányzat, amely fogalomhoz elválaszthatatlanul hozzátartozik az önszabályozás joga. Az alapszabály statutum jellege persze elsősorban nem a közvetlenül reá vonatkozó rendelkezésekben nyilvánul meg, hanem a hegyközség szervezetére irányadó szabályokban, amelyek több esetben visszautalnak az alapszabályra. A javaslat ugyanis a szervezeti részben csak a legfontosabb, a rendszer egységes kereteit biztosító szabályokat határozza meg, amelyek – közigazgatási jogkörrel felruházott szervezetről lévén szó – garanciális szempontból mellőzhetetlenek. Ennek megfelelően a javaslat tartalmazza az alapszabállyal szemben támasztott azokat a minimális követelményeket, amelyekre a hegyközség működése törvényességének megítélése szempontjából szükség van. Minden, a törvény rendelkezései alapján létrejövő szervezet kell, hogy rendelkezzen az alapvető intézményekkel, és azok működésének – legalább is főbb vonalaiban – egységesnek kell lennie. Ezen túl azonban a szervezet testületeinek létrehozása (választásuk), működésük részletes szabályozása, a tisztségviselők választása, megbízásuk időtartama, megszűnésének esetei stb. már mind az önkormányzat fogalmi elemeinek tekintendő szabályalkotási jog, illetve a szabad előljáró-választás körébe tartozó kérdésként kezeltetnek a javaslat által. A szervezeti élet szabályozására vonatkozóan a javaslat még annyi

előírást tartalmaz, hogy a hegyközség által ellátott feladatok rendezett vitele érdekében ügyviteli szabályzatot kell alkotni, egyebekben azt is az alapszabályra bízva, hogy a belső életviszonyokat – a szükségletekhez igazodóan – más szabályzatokban rendezze. Az alapszabály kötelező tartalmának megállapításában is, de méginkább az azon túl alapszabályban rendezni kívánt további kérdésekben kívánatos, hogy a tagság körében létrejöjjön valamilyen összhang. Ezért a javaslat az alapszabály elfogadásához és módosításához legalább a közgyűlésen részt vevő tagok ültetvény-tulajdoni hányada kétharmadának egyetértését kívánja meg.

A 15–18. §-okhoz

A javaslat a konkrét hegyközség tagjainak körét úgy határozza meg, hogy a tagsági viszony keletkezése szempontjából nem a lakóhelynek vagy a székhelynek van jelentősége, hanem annak, hogy a termelő vagy a felvásárló a hegyközség működési területén végezze a tevékenységét. A termelők esetében ez számos esetben eltér egymástól azáltal, hogy a termelőnek nem a lakóhelyén van a szőlője, vagy éppen több településen is művel szőlőt. Ez mindjárt felveti a többes tagság kérdését is, és a javaslat ezt úgy szabályozza, hogy egy adott személy minden olyan hegyközségben tag kell hogy legyen, ahol a törvény hatálya alá tartozó, illetve tagsági viszonyt keletkeztető tevékenységet fejt ki. Önkéntesen hegyközségi tagságot vállalhat minden olyan személy, aki hegyközségi tagságra egyébként nem kötelezett. Magát a tagsági viszonyt a javaslat szerint a törvény keletkezteti, illetve szünteti meg azzal, hogy bizonyos esemény (a termelés megkezdése, a szőlőültetvény használatának átengedése stb.) bekövetkezéséhez a tagsági viszony keletkezésének, illetve megszűnésének következményét rendeli. Egyedül az önkéntes tagság esetében enged ebből a javaslat azzal, hogy a személy elhatározásához köti a tagsági viszony keletkezését, illetve megszűnését. A javaslat kötelezővé teszi minden érdekelt számára, hogy a tagsági viszonyt keletkeztető vagy megszüntető tény a hegyközségnél bejelentse. Ugyanakkor a hegyközség hivatalból is eljárhat ilyen ügyben. A bejelentés alapján a hegybíró határoz a névjegyzékbe való felvétel, illetve az abból való törlés kérdésében. Ez a határozat ugyan deklaratív aktus – miután a jogviszonyt maga a törvény keletkezteti – mégis járhat az érdekelt számára jogsérelemmel. Ezért rendelkezik úgy a javaslat, hogy a választmány határozatát a jogorvoslatra való figyelmeztetéssel kell a taggal közölni.

A hegyközségi tagok névjegyzéke két szempontból is meghatározó jelentőségű dokumentum. Egyfelől a szervezet tagságának nyilvántartására szolgál azzal, hogy a tagsági viszony keletkezését vagy megszűnését igazolja (ami egyébként is mellőzhetetlen, miután a közttestület fogalmi eleme, hogy nyilvántartott tagsággal rendelkezik), másfelől a célnak megfelelő működéshez, a hegyközség feladatainak ellátásához nélkülözhetetlen információkat is tartalmazza. Új hegyközség megalakulása esetén nem szükséges a hegyközségi törvényben rendelkezni a tagok adatfelvételéről, mivel azt a bortörvény erre vonatkozó rendelkezései alapján már minden termelőnek meg kellett tennie (nem borvidéki településen tevékenykedők adatszolgáltatási kötelezettsége).

A 19–21. §-okhoz

A tag jogai és kötelezettségei egyrésztől szervezeti jellegűek, a hegyközség életében, működésében való közreműködéssel kapcsolatosak, másfelől a hegyközség céljainak, nevezetesen a minőség- és eredetvédelem szempontjainak alárendeltek. Talán legfontosabb jogosultsága a hegyközségi tagnak az, hogy termékére származási bizonyítvány kiadását kezdeményezze. További fontos joga a tagnak, az elővásárlási vagy előhaszonbérleti jog a szomszédos szőlőföldrészletre vonatkozóan, ha ezen jogának érvényesítését megelőző 24

hónapban folyamatos hegyközségi tagsággal rendelkezett. A közgyűlésen történő tanácskozási és szavazati jog, valamint a tisztségviselés természetes személy hegyközségi tag esetében csak személyesen gyakorolható. Az önkéntes tagot aktív és passzív választójog nem illeti meg. A tag kötelezettségei között fontos helyet foglalnak el az adatszolgáltatással kapcsolatos kötelezettségek, valamint az, hogy a tag alkalmazkodjék a szervezetnek a célok elérése érdekében hozott döntéseihez, továbbá, hogy megtartsa a hegyközség alapszabályában és más szabályzataiban foglaltakat, és a termelőtevékenységet a hegyközségi rendtartás szerint végezze.

A 22–23. §-okhoz

A hegyközségi tanácsok a javaslat szerint a borvidéki régió területén önkéntes alapon szerveződhetnek. A hegyközségi tanács tagjai a hegyközségek elnökei, valamint egy-egy küldöttjük. A hegyközségi tanács a hegyközségekre vonatkozó szabályok alapján működnek. A hegyközségi tanács a tagjai közül igazgatóválasztmányt, és ennek tagjai közül elnököt, amennyiben szükséges alelnököt választ. Az ügyek viteléért felelős tisztségviselő az elnök. A hegyközségi tanácsok közigazgatási feladatokat nem látnak el.

A 24–26. §-okhoz

A javaslat szerint a hegyközségi szervezetek rendszere föderatív elven épül fel. A területi, a regionális és az országos szervezet azonos minőség, mindháromnak saját önkormányzata van, amelyek szervezeti értelemben függetlenek egymástól. Személyileg persze nem, hiszen az azonos célra szövetkező szervezetek szükségképpen azonos személyi körből építkeznek: a hegyközségek küldötteiből épül fel a regionális, a hegyközségi küldöttekből és a hegyközségi tanácsok küldötteiből pedig az országos szervezet. Némileg áttöri az önkormányzatiság elvét, hogy a regionális szervezetben a küldöttek egyike – a törvény rendelkezésénél fogva – mindig a hegyközség elnöke, és csak a másik küldött választott. Erre azért van szükség, hogy – az elnök részvételén keresztül – nem csak szakmai, hanem bizonyos, méltányolható szervezeti érdekek is megjelenjenek a felsőbb szinten. A hegyközségek országos szervezete a HNT, amely – a korábbi szabályozástól eltérően – a hegyközségek és a hegyközségi tanácsok egy-egy képviselőjéből áll, és a titkárral egészül ki. Ezzel egy szervezeten belül jobban szervezett régióknak nagyobb beleszólása lehet a nemzeti tanácsban hozott döntésekre. A HNT a tagjai sorából elnökséget, ennek tagjai közül elnököt és alelnököt választ. Az ügyek viteléért felelős tisztségviselő a titkár, akit a HNT pályázat alapján választ meg. A titkár csak felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkező személy lehet. A HNT-ben hozott döntések során egy tagot egy szavazat illet meg. A javaslat ugyan fontosnak tartja, hogy a HNT tevékenységében részt vegyenek azok a szervezetek, amelyek tevékenységüknél fogva kapcsolódnak a bortermeléshez, illetve a szakigazgatáshoz, de részvételüket a tanácsülésen gyakorolható tanácskozási jog által biztosítja. Mivel a bortörvény rendelkezik arról, hogy a szőlőültetvények telepítését és kivágását, valamint az ehhez kapcsolódó újratelepítési jogok vezetését a hegybírók vezetik, ezért szükséges rendezni a központi jogtartalékot is ehhez igazodóan: a javaslat rögzíti, hogy az újratelepítési jogtartalékba helyezett újratelepítési jogok, mint mezőgazdasági vagyoni értékű jogok, a Magyar Állam tulajdonát képezik. A jogtartalék részét képező újratelepítési jogok tekintetében a tulajdonosi jogokat a HNT gyakorolja.

A 27. §-hoz

A javaslat nem foglalkozik részletesen a hegyközségi tanács, valamint a HNT szervezetével, csak a legfontosabb testületeket, illetve tisztségviselőket nevezi meg. A többit a hegyközség szervezetére utaló szabállyal, illetve a szervezetek alapszabályára való utalással oldja meg. Ennek indoka egyfelől az, hogy azonos jellegű önkormányzatokról van szó. Az egyes testületek, tisztségviselők egymásnak való megfelelése pedig a javaslatból kitűnik. A két szervezetre irányadó közös szabályok úgy határozzák meg a szervezet felépítését és működésének rendjét, hogy értelemszerűen mindenben a hegyközségre irányadó szabályokat kell alkalmazni. Néhány szervezeti kérdés azonban olyan, amely nyilván eltér a hegyközségétől. A HNT feladatainak mennyisége indokoltá teszi, hogy a testületeken és a tisztségviselőkön kívül az azoknak alárendelt ügyintéző szervezet létrehozása felől is rendelkezék az alapszabály, továbbá hogy ezek működését, a feladatok ellátásával kapcsolatos kérdéseket szervezeti és működési szabályzat rendezze. Nem szól a javaslat arról, hogy az ügyintéző szervezetben foglalkoztatottak munkajogi helyzete milyen, az alkalmazást nyilván a feladatok mennyiségétől és rendszerességétől függően fogják megoldani. Annak a szabálynak, amely a HNT közigazgatási ügyben eljáró tisztségviselőjére és ügyintézőjére vonatkozik, az indoka megegyezik a hegybíró esetében mondottakkal.

A 28. §-hoz

A hegyközségek feladatainak meghatározása arra törekszik, hogy felölelje mindazt, amit a közös cél érdekében társuló tagok közös érdekeinek előmozdítása érdekében a szervezet elvégezhet. Mindenekelőtt a minőségvédelem szempontjai indokolják azt, hogy a tagok szakmai (nem piaci!) tevékenységét a szervezet összehangolja. Ez megfelel egyébként a szakmai szabályozási hagyományoknak (a hegyközségeknek több évszázados történetük során mindig is volt ilyen szerepe) és a mai kor követelményeinek egyaránt. A művelés, a szüretelés, a feldolgozás módja, az adott helyen kialakult egységes termelési kultúra azok a sajátosságok, amelyek – a természeti tényezők mellett – a termék minőségi, illetve származási sajátosságait adják. Az ebből adódó feladatok elsődlegesek, illetve a hegyközség minden további feladata ebből vezethető le. A termőhely, illetve az ültetvények védelme, a feldolgozás szabályai, a borhamisítás lehetőség szerinti kiküszöbölése, mind a minőség- és származásvédelmi funkcióból következik. Végső soron ezzel van összefüggésben a tagok piaci lehetőségeinek elősegítésével – adott esetben, a szükségből eredően – piaci magatartásuk összehangolásával kapcsolatos feladategyüttes is. Abból következően, hogy a hegyközség egyféle gazdasági érdekszövetség is, fontos feladata, hogy elősegítse tagjai gazdálkodását, szolgáltatással, szaktanácsadással stb. Ez persze nem lehet vállalkozásszerű tevékenysége a hegyközségnek, mert azt egyébként tiltja a javaslat. A rendszer célnak megfelelő működtetését biztosító szabály a hegyközségnek a termelési és forgalmazási adatok gyűjtésére, rendszerezésére vonatkozó feladatának meghatározása.

A 29–30. §-okhoz

A javaslat külön szabályozza a hegyközség által ellátott ügycsoportokat aszerint, hogy azok a szervezet belső életével, kizárólag a tagok érdekében végzett tevékenységgel kapcsolatosak, vagy annál általánosabb jellegűek, elvileg bárkire kiterjedő, a szőlő- és bortermeléssel kapcsolatos közigazgatási tevékenység körébe tartoznak. A hegyközségi rendtartási ügyek és közigazgatási ügyek elhatárolásának alapja tehát a személyi kör: köteles az előbbieknél csak hegyközségi tag, az utóbbiaknak bárki lehet az alanya. A hegyközségi rendtartási ügyek a belső szakmai szabályozással, annak érvényesítésével, a minőség ellenőrzésével

kapcsolatosak. Ez a kettősség tükröződik egyébként a jogorvoslati rendszerben is; a belső önkormányzati ügyek esetén ugyanis a közvetlen bírói út általános szabály, míg a közigazgatási ügyben a közigazgatási eljárás rendjéhez, illetve a közigazgatási határozatok felülvizsgálatára irányadó szabályokhoz igazodik. A hegyközség szakmai önszabályozásának alapja az úgynevezett hegyközségi rendtartás, más névvel a hegyszabályok, amelyek meghatározzák a szőlő célszerű telepítésének és művelésének, a kártevők elleni egységes védelemnek szabályait, illetve mindazt amit a minőségvédelem szempontjából maguk az érdekeltek szükségesnek tartanak. Ezek a szabályok csak a tagokra nézve kötelezőek, de köztük mindenkire. A kötelező normának viszont akkor van értelme, ha az szankcionálható is. A javaslat csak főbb vonalaiban határozza meg, hogy e célból a hegyközség milyen eszközöket vehet igénybe. Ezek a szabályba ütköző cselekmény tényének megállapításától, a magatartástól való eltiltáson át a bírságolás lehetőségéig terjednek.

A 31–32. §-okhoz

A hegyközség a szőlő termőhelyi kataszterbe tartozó területekre a tulajdonosok képviseletében jogosult kezdeményezni a vadászati hatóságnál, hogy a külterületen lévő zártkerti ingatlant a vadászterület kiterjedésének megállapításánál figyelembe vehető földterületnek minősítse, valamint jogosult a földtulajdonosokat a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló törvénynek a jegyzőre vonatkozó szabályai szerint képviselni. Aki a szőlő, must vagy bor származási bizonyítványát, vagy jogszabályban meghatározott, a hegybíró által kiadandó más igazolását nem a jogszabályban meghatározott határidőig kérelmezi, az okiratokat csak 5000 forinttól 500 000 forintig terjedő mulasztási bírság megfizetésével kaphatja meg. A hegybíró a bírság kiszabása során figyelembe veszi a késedelem időtartamát, az ügyfél késedelembe esésének gyakoriságát, továbbá származási bizonyítvány esetén a kérelemben foglalt szőlő, illetve bor értékét.

A 33. §-hoz

A HNT feladatköre kettős, egyrészt hegyközségek tevékenységének összehangolását, valamint a termelésre, forgalmazásra vonatkozó adatok összegezésével, rendszerezésével és elemzésével egyfajta gazdasági érdekeltségű tevékenységet kell ellátniuk. Másrészt itt is jelentkezik a közigazgatásban való részvételből eredő feladategyüttes, ami másodfokú közigazgatási eljárást jelent. E körben garanciális szabály, hogy az eljáró személy csak olyan jogi végzettséggel rendelkező személy lehet, aki felett a munkáltatói jogokat a nemzeti tanács elnöke gyakorolja. A HNT feladatai közé kerül a telepítési jogok vezetése, összefüggésben azzal, hogy a szőlőültetvények telepítési és kivágási engedélyezése a hegybírók feladata lesz.

A 34. §-hoz

Abból eredően, hogy a hegyközség köztestület – összhangban annak a Ptk-beli szabályozásával – részére feladatot csak törvény állapíthat meg. Az, hogy a hegyközség részére feladatot csak törvény adhat át, természetesen nem jelenti azt, hogy a feladatok végrehajtásával kapcsolatos, esetleg szükségessé váló részletes szabályokat is törvényben kellene meghatározni. Ezért rendelkezik úgy a javaslat, hogy ilyen jellegű kérdéseket kormányrendelet vagy miniszteri rendelet is szabályozhat.

A 35. §-hoz

Miután a hegyközségi szervezetek közigazgatási ügyekben is eljárnak, ezirányú tevékenységüknek meg kell felelnie azoknak a követelményeknek, amelyeket törvény bármely, közigazgatási ügyben eljáró szervezet esetében megkövetel. Az eljárásra ezért magától értetődően rendeli a javaslat a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény előírásainak alkalmazását. A hegybíró határozatai elleni jogorvoslati lehetőségről rendelkezni kell, és meg kell határozni a fellebbviteli fórumokat. A javaslat az első fokú határozat felülvizsgálatának jogkörét a HNT titkárához telepíti. Rendelkezni kell arról is, hogy a hegyközségi szervezetnél ki, illetve kik azok, akik ilyen ügyekben eljárhatnak, a döntéshozatalban részt vehetnek. Az ilyen személyeknek ugyanis személyükben rendelkezniük kell bizonyos feltételekkel, amelyeket megkövetel az eljárási törvény mindenkitől, aki közigazgatási ügyben ügyintézőként eljár. Alapszabályban vagy szervezeti és működési szabályzatban meg kell határozni, hogy kizárás vagy más akadályoztatás esetén milyen szabályok szerint kell eljárni.

A 36–37. §-okhoz

A javaslat főbb vonalaiban meghatározza a hegyközségi szervezetek, illetve az egyes szintek egymáshoz való viszonyát, kapcsolatrendszerüket. Az egyes szervezetek feladatainak meghatározásából ugyan közvetlenül adódik, hogy a különböző szintek között kommunikáció van, mégis szükséges a törvényben rendelkezni arról, hogy ez milyen rendszerességgel történjék. A javaslat előírja a hegyközségi szervezetek számára azt is, hogy működjenek együtt egyfelől más, gazdasági érdekvédelmet ellátó szervezetekkel (érdekképviseltek, kamarák) annak érdekében, hogy elkerülhető legyen a különböző típusú, szervezetszerű és célú szervezetek részéről egymás tevékenységének keresztezése. Másrészt a hegyközségeknek a településekkel való szimbiózisuk szükségessé teszi a kölcsönös érdekek alapján a települési önkormányzattal való együttműködést, amit egy konkrét kérdésre nézve meg is határoz a javaslat, részletesen azonban nem tud szabályozni, mert az együttműködés köre annál szélesebb lehet, illetve mindig a konkrét, kölcsönösen jelentkező igényekhez igazodóan fog alakulni. Annak érdekében, hogy a hegyközségi szervezetek gazdasági érdekvédelmi tevékenységének érdemi hatása legyen, a javaslat kötelezően előírja a helyi önkormányzati, valamint az állami szervek részére, hogy a hegyközségek tevékenységével kapcsolatos szabályozást, vagy őket érintő más, nem eseti jellegű kormányzati, illetve közigazgatási döntést megelőzően ki kell kérni az illetékes hegyközségi szervezet véleményét, és arra konkrét, érdemi választ kell adni. Ezt a véleményezési lehetőséget biztosítja a javaslat az agrárpiazi eszközök igénybevételének esetére is.

A 38. §-hoz

A hegyközségi szervezetek célja nem üzletszerű gazdasági tevékenység folytatása, vagyis ezek nonprofit szervezetek. A szakmai koordinációt, a minőségvédelemmel, az eredetellenőrzéssel kapcsolatos irányában tevékenységet a szervezet a tagjai érdekében folytatja, azok elhatározásából. Ezért nem engedhető meg, hogy a szervezet a tagjaival szemben esetleg versenytársként léphessen fel a gazdasági életben. A javaslat tehát kifejezetten tiltja a hegyközségi szervezetek számára, hogy üzletszerű, profitszerzésre irányuló gazdasági tevékenységet folytassanak. A célnak megfelelő működés során azonban adódhatnak olyan feladatok, amelyeket a szervezet nem tud közvetlenül, a saját szervezete útján megoldani (pl.: a tagoknak különféle szolgáltatásokkal való ellátása), ezért lehetővé kell

tenni, hogy – ez esetben sem profitszerzési céllal – létrehozzon olyan nonprofit gazdasági társaságot, amely az ilyen igényeket kielégíti.

A 39–41. §-okhoz

A hegyközségi szervezeteknek a működésükhöz szükséges pénzeszközök előteremtéséről gondoskodni kell. Az önkormányzatokat általában jellemzi az önfenntartás, és ez akkor is igaz, ha az állam különböző közfeladatok ellátása érdekében, illetve kifejezetten erre a célra pénzügyi támogatásban részesít valamely önkormányzatot. Az önfenntartás egyben a függetlenség garanciája is. A hegyközségi szervezetek elsősorban tagjaik érdekében fejtik ki tevékenységüket, ezért azok érdeke a szervezet fenntartása, de mivel a törvény olyan feladatokat is átruház rájuk, amit eddig állami vagy területi önkormányzati szervezet látott el, természetes, hogy az ezen közfeladatokhoz rendelt állami vagy önkormányzati költségvetési pénzeszközök a feladattal együtt átkerüljenek a hozzájuk. A fenntartási költségek döntő részét azonban a javaslat szerint a hegyközségek saját bevételei fogják képezni. Ezek között is kiemelt szerepe van – ha nem is feltétlenül a nagyságrendjét illetően, de állandósága miatt mindenképpen – a hegyközségi tagok által fizetett hegyközségi járuléknak. A járulék évenkénti meghatározását a javaslat az agrárpolitikáért felelős miniszterhez (a továbbiakban: miniszter) telepíti azzal, hogy mértékére a HNT javaslatot tesz. A hegyközségi járulékot szőlészeti és borászati termelő esetén termőültetvényeinek területe vagy szőlőterületének aranykorona-értéke és a szőlő- vagy bortermés mennyisége alapján, az önkéntes tag esetén a termés mennyisége alapján, felvásárló esetében pedig a felvásárolt szőlő és bor mennyisége kell meghatározni. Ezek ugyanis a tag gazdasági erejének az alapjai, és indokolt, hogy a fenntartásban a tagok ehhez mérten vállaljanak részt. A járulékkivetés a tag jogait, illetve érdekeit érintő jogi cselekmény, ezért a tagnak arról határozatban kell értesülnie, miként arról is, hogy a járulékot mikor és milyen módon kell megfizetni. Mivel a szervezet fenntartása nyilvánvaló anyagi terhet jelent a tagoknak, a javaslat ezt úgy kívánja enyhíteni, hogy lehetővé teszi a járuléknak az adóelszámolás során költségként való figyelembevételét. E lehetőségnek további indoka, hogy a szervezet végül is közcélú és kötelező részvételen alapul. A javaslat mentességet kíván biztosítani annak a tagnak, aki ugyan kötelezően részt vesz a szervezetben, de bevétele a gazdasági tevékenységéből nincs. Ezért az újonnan telepített szőlőterület után csak a telepítéstől számított négy év után kell járulékot fizetni. A járulék adók módjára való behajtásának szabálya az adózás rendjéről szóló törvényben biztosított azon a lehetőségen alapszik, hogy törvény azt előírhatja valamely köztartozásra nézve. A hegyközség nincs elzárva az elől, hogy találékonyságának, lehetőségeinek megfelelően egyéb bevételekhez is jusson, például adományok elfogadásával, vagy más, az alapszabályban meghatározott jogszerű módon. Adományt elfogadni azonban csak a hegyközség tevékenységében érdektelen személytől lehet. A HNT fenntartásához a javaslat mind a hegyközség hozzájárulását előírja, és itt konkrét mértéket határoz meg, ami a járulékbévitel 60 százaléka, mivel a hegybírók működési feltételeit a HNT-nek kell biztosítani. A hegyközség esetében nem lett volna célszerű hasonló módon meghatározni a járulék mértékét, mert arra a hegyközség a tagok gazdasági helyzete, illetve lehetőségei alapján inkább képes, másrészt a tagok közvetlenül is érdekeltek a fenntartásban, illetve a hozzájárulásban. A HNT esetében azonban ez az érdekeltség áttételes, és nem volna célszerű esetlegességeknek kitenni az országos szervezet működőképességét. Díjmentesen származási bizonyítványra a hegyközségi tagok és az adatszolgáltatásra kötelezettek jogosultak.

A 42. §-hoz

A javaslat a hegyközségi szervezetek törvényességi felügyeletének jogát a miniszterhez telepíti. A törvényességi felügyeleti jogkör szabályozása önmagában garancia arra, hogy a hegyközségi szervezetek önkormányzatisága, függetlensége ne csorbuljon. A javaslat ugyanis a törvényességi felügyelet tartalmát pontosan behatárolja azzal, hogy az e jogkör gyakorlója csak a szervezet és a működés a jogszabályoknak való megfelelését vizsgálhatja. A miniszter jogköre nem több, mint hogy – ha a törvényes működés nem állítható helyre – keresettel fordulhat a bírósághoz. A törvényesség megsértését és annak jogkövetkezményeit pedig csak – a törvényben meghatározott keretek között – a független bíróság állapíthatja meg.

A 43. §-hoz

A hegybírók hatósági munkáját rendszeresen szükséges ellenőrizni. Ezt a feladatot a mezőgazdasági igazgatási szervre szükséges bízni. Szükséges szabályozni a tevékenységét nem megfelelően ellátó hegybíróval szemben alkalmazható szankciókat is. Amennyiben a mezőgazdasági igazgatási szerv ellenőrzése során megállapítja, hogy a hegybíró tevékenységét nem a jogszabályoknak megfelelően látja el, vagy rendszeresen mulasztást követ el, kezdeményezi a HNT titkáránál a hegybíró felmentését.

A 44. §-hoz

A hegyközségek törvényes működésének belső kontrollt is kell biztosítani. Ennek ugyan van intézményes formája az ellenőrző bizottság tevékenységével, de a demokratikus működés követelményeire velejárója, hogy a szervezet bármely tagja képes legyen ez irányban hatni. A javaslat ezért lehetővé teszi, hogy bármely tag bíróság előtt megtámadja a szervezet testületei által hozott jogsértő határozatokat a közigazgatási hatósági ügyben hozott határozatok kivételével. Ilyen esetben természetesen célszerű és kívánatos, hogy elsősorban a szervezeten belül orvosolják a jogsértést, vagy legalább is kíséreljék meg azt. Ezt a célt szolgálja az ellenőrző bizottságnak az egyeztetés érdekében a javaslat által előírt cselekvése. Amennyiben ez a belső egyeztetés nem vezet eredményre, megnyílik a jogsértő határozat megtámadásának határideje. A javaslat nem kíván időben korlátlan megtámadási lehetőséget biztosítani, ezért a keresetindítási határidő elmulasztásához a jogvesztés következményét fűzi. A testületi szervek által hozott határozatoknak van egy másik köre, amelyekben a megtámadási joga nem illet meg bárkit. A javaslat – mint az a hatásköri szabályokból is kitűnik – a hegyközségi rendtartási ügyekben hozott határozatokat a választmánynak a hatáskörébe utalja. Mivel ezekben az ügyekben a határozat mindig valamely konkrét személyt érint, a jogorvoslat itt csak azt illeti meg, akinek a határozat a jogát vagy jogos érdekét sérti. Az ilyen határozatok megtámadása esetén is érdemes megkísérelni a sérelemnek a szervezeten belül történő orvoslását, ezért erre is vonatkozik a belső egyeztetés, illetve az, hogy csak ennek eredménytelen volta után nyílik meg a keresetindítás lehetősége. A javaslat az ilyen határozatok bíróság előtti megtámadásával kapcsolatban utal a Pp-re azzal, hogy annak általános szabályai alkalmazását rendeli. Erre azért van szükség, hogy a javaslat érzékeltesse a különbséget a hegyközségnek a közigazgatási ügyekben hozott határozataitól, amelyek esetében – ha az ügy bírói útra terelődik – értelemszerűen a Pp-nek a közigazgatási határozatok felülvizsgálatára irányadó különös szabályait kell alkalmazni.

A 45–51. §-okhoz

Az átmeneti rendelkezések biztosítják az új törvényi előírások miatt szükséges átmenet szabályozását. Ennek során a hegyközség megalakításával kapcsolatos előkészítő feladatokat a hegyközségekről szóló 1994. évi CII. törvény szerinti hegyközségi tanács titkára látja el. A hivatalban levő hegybíró összeállítja a hegyközségben tagságra kötelezettek nevét (cégnévét), lakóhelyét (székhelyét, telephelyét), valamint a borvidéken a szőlészeti termelő művelésében levő ültetvényei területének nagyságát tartalmazó jegyzéket, és 2013. április 30-ig átadja a titkár részére. A titkár az adatok alapján összeállítja a hegyközségben tagságra kötelezettek névjegyzékét, és – legkésőbb 2013. május 31-éig – az alakuló közgyűlésre határnapot tűz ki, arról valamennyi, tagként számításba vehető érdekeltet írásban értesít úgy, hogy azok az alakuló közgyűlésről legalább nyolc nappal korábban tudomást szerezhessenek. A titkár gondoskodik továbbá az alapszabály és a hegyközségi rendtartás tervezetének elkészítéséről, valamint javaslatot tesz a megválasztandó tisztségviselők személyére.

Az alakuló közgyűlés feladata az alapszabály és a hegyközségi rendtartás elfogadása, valamint a hegyközség tisztségviselőinek megválasztása. Az alakuló közgyűlés levezető elnöke a titkár. Az alakuló közgyűlés a megjelent tagságra kötelezettek számára tekintet nélkül határozatképes. Főszabályként az alakuló közgyűlés a határozatait – az alapszabály elfogadására vonatkozó kétharmados szabály kivételével – a jelen lévő tagságra kötelezettek által művelt ültetvényterület hányada alapján számított egyszerű szavazattöbbségével hozza. Az alakuló közgyűlésről jegyzőkönyvet kell felvenni, amelyet a levezető elnök és jegyzőkönyvvezető ír alá, és a jegyzőkönyv hitelesítésére megválasztott két tag hitelesít. Az alakuló közgyűlés által elfogadott alapszabályt közjegyzői okiratba, vagy ügyvéd (jogtanácsos) által ellenjegyzett magánokiratba kell foglalni.

A hegyközségek 2013. július 1-jén a törvény erejénél fogva jönnek létre, felsorolásukat a Melléklet tartalmazza. Ezzel egyidejűleg a létrejövő hegyközségek területén fekvő korábbi hegyközségek és hegyközségi tanácsok az új hegyközségbe történő beolvadással megszűnnek. A bíróság a megszűnt hegyközséget és hegyközségi tanácsokat törli a nyilvántartásából. A korábbi hegyközségek és hegyközségi tanácsok törvény, alapszabály, vagy más szabályzat alapján felállított testületi szerveiben viselt tagság, tisztségviselő megbízatása – a hegybírók megbízatásának kivételével a beolvadással a törvény erejénél fogva megszűnik. A hegyközségi tagságra kötelezettek kivételével a korábbi hegyközségek és hegyközségi tanácsok tagjainak tagsági viszonya a beolvadással megszűnik.

2013. július 15-ig az új összetételű Hegyközségek Nemzeti Tanácsának megalakításáról a főtitrárnak kell gondoskodnia. A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa tisztségviselőit 2013. augusztus 1-jéig meg kell választani. 2013. szeptember 1-jéig a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa titkárának ki kell neveznie a hegybírókat. A kinevezésig a korábbi hegybíró gondoskodik a hegybírói feladatok ellátásáról. A kinevezéssel a korábbi hegybíró megbízatása megszűnik.

Az 52. §-hoz

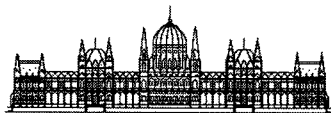
A törvény a visszaélések kizárása érdekében védi a hegyközség elnevezést: használatára csak az e törvény rendelkezései szerint megalakult szervezet jogosult.

Az 53. §-hoz

Felhatalmazó rendelkezések.

Az 54. §-hoz

Hatályba léptető és hatályon kívül helyező rendelkezések.

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Képviselői önálló indítvány

Kövér László
az Országgyűlés elnöke részére

Helyben

Tisztelt Elnök Úr!

Magyarország Alaptörvénye 6. cikk (1) bekezdése alapján „a hegyközségekről” a következő törvényjavaslatot kívánom benyújtani.

Budapest, 2012. október 1.

Tiffán Zsolt
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség